

EPOS YAYINLARI-61
inceleme-14

Canan Koç, Yıldırım Koç
KESK TARİHİ-II
yerleşenler
1995 – 2001

Yayıma Hazırlayan:
M. Serdar Kayaoğlu

© Canan Koç, Yıldırım Koç, 2010
©Epos Yayınları, 2010

Düzeltilen:
Rafet Özen

Kapak Tasarımı:
Zet Tanıtım

Dizgi ve Baskı Öncesi Hazırlık:
epos

Baskı ve Cilt:
Sözkesen Matbaası (0.312) 395 21 10
Birinci Baskı, Ankara 2010

ISBN: 978-975-6790-65-6 (tk.)
978-975-6790-64-2 (C.2)
Sertifika no: 16468

Canan Koç – Yıldırım Koç

KESK TARİHİ-II

yerleşenler

(1995 – 2001)

EPOS YAYINLARI
GMK Bulvarı 60/20 (06570) Maltepe-Ankara,
Tel.Fax: (0.312) 232 14 70 - 229 98 21
eposyayinlari@eposyayinlari.com
www.eposyayinlari.com

Canan Koç (1950—); 1973 yılında ODTÜ Fen ve Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nü bitirdi. 1983 yılında AÜ-SBF'de sosyal politika dalında yüksek lisans derecesi aldı.

Maden-İş (DİSK), *Şeker-İş* ve *Tek Eğitim Büro-İş Sendikalarında* uzman olarak çalıştı. 1978-1983 döneminde *TÜBİTAK Yapı Araştırma Enstitüsü*'nde çalıştı ve 1983 yılında Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından 1402 sayılı Yasa uyarınca bu görevinden çıkarıldı.

1987-1997 döneminde *Demiryol-İş Sendikası Araştırma Dairesi Müdürü* olarak çalıştı. 1999 yılından beri *Tarım-İş Sendikası Genel Başkan Danışmanı* olarak çalışıyor.

Yıldırım Koç (1951—); 1973 yılında ODTÜ İdari İlimler Fakültesi Ekonomi ve İstatistik Bölümü'nü bitirdi. 1983 yılında AÜ-SBF'de sosyal politika dalında yüksek lisans derecesi aldı.

1974'te *Tüm İktisatçılar Birliği*'nin kurucuları ve yöneticileri arasında yer aldı; *TİB Bülteni*'nin yazışmaları müdürlüğünü yaptı. 1975-1980 döneminde *Maden-İş* (DİSK), *Yeraltı Maden-İş*, *Tek Eğitim Büro-İş* ve *Devrimci Metal-İş Sendikalarında* toplu sözleşme, eğitim, araştırma uzmanı olarak çalıştı.

1980-1983 yıllarında asistan olarak çalıştığı ODTÜ'den Ankara Sıkıyönetimi'nin emriyle çıkarıldı.

1993-2003 tarihleri arasında *TÜRK-İŞ Genel Başkan Danışmanı* olarak çalıştı ve bu dönemde TÜRK-İŞ'in *Uluslararası Çalışma Örgütü* (ILO), *Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu* (ICFTU) ve *Avrupa Sendikalar Konfederasyonu* (ETUC) ile ilişkilerinden de sorumlu oldu. TÜRK-İŞ'teki görevinden 30 Eylül 2003 tarihinde istifa etti.

1985-2008 yılları arasında *Türkiye Yol-İş Sendikası Eğitim Dairesi Başkanı* olarak çalıştı. 1998 yılından beri *ODTÜ İktisat Bölümü*'nde kısmi zamanlı öğretim görevlisi olarak ders veriyor. *Aydınlık Dergisi* yazarı. *Teori Dergisi* Yazı Kurulu ve *Mülkiye Dergisi* Danışma Kurulu Üyesi.

Çalışma yaşamı konusunda yayımlanmış 30'dan fazla kitabı ve aynı alanda birçok makalesi bulunuyor.

Yazarların daha önce "*DİSK Tarihi: efsane mi gerçek mi? (1967-1980)*", "*KESK Tarihi-I (1985-1995): risk alanlar, yolu açanlar*" başlıklı kitaplarını yayımladık.

İ Ç İ N D E K İ L E R

SUNUŞ	9
1. KESK' E İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME	15
KESK 1995-2001 Döneminde Başarılı mıydı?	19
KESK'in Ödediği Bedel	30
KESK, Sınıf Kimliği ve Emek-Sermaye Çelişkisi	33
Düzen-İç, Düzen-Dışı, Düzen-Karşıtı Sendikacılık ve Eylemler	37
KESK ve Kürt Milliyetçiliği	46
KESK ve Demokrasi Mücadelesi	63
KESK ve Emperyalizm Karşıtlığı	69
Sendika-Siyasal Örgüt İlişkileri	76
KESK'in Diğer Örgütlerle İlişkileri ve İttifaklar Politikası	84
2. KURULUŞTAN BİRİNCİ GENEL KURULA	
(8 ARALIK 1995-16 AĞUSTOS 1996)	87
Genel Seçimler	88
Kamu Emekçileri Sendikaları Şubeler Platformu	92
Haber-Sen Kuruldu	94
Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) Kuruldu	95
Yeni Eylem Programı	95
KESK ve Kadınların Kurtuluşu	98
Enerji-Yapı Yol Sen Kuruldu	99
Eylemler Başlıyor	100
KESK'in DİSK'le Ortak Açıklaması	102
Eğitim-Sen'in Sendikal Hakları Kullanma Yürüyüşü (9-13 Mart 1996)	104
Bölge Toplantıları ve Eylem Programı	110
Sendikal Hakları Kullanma Kampanyası	110
13 Nisan 1996 Mitingleri	113
14 Nisan 1996 Ankara Mitingi	113
İş Bırakma Eylemi 18 Nisan 1996	116
Yasa Teklifi ve Tasarısı	127
SSK ve Sağlık Hizmetleri Kurultayı (6-7 Nisan 1996)	128

1 Mayıs 1996	130	Sendikal Birlik'in Eleştirileri	239
Yeni Eylem Kararları	156	Değerlendirmeler ve Eylem Kararları	240
Genel Sanayi-Sen Kuruldu	158	Kasım 1997 Eylemleri	244
Habitat II Eylemi (8 Haziran 1996)	159	11 Aralık 1997 İş Bırakma Eylemi	248
Refahiyol Hükümeti Kuruldu	162	Kamu Çalışanları Sendikaları Yasa Tasarısı	257
SES Kuruldu	163	KESK'in Tasarıya Tepkisi	261
KESK'e Yönelik Eleştiriler	165	4 Mart 1998 Kızılay Direnişi	271
3. BİRİNCİ GENEL KURUL (16-18 AĞUSTOS 1996)	169	5 Mart 1998 Eylemleri	285
İKİNCİ ÇALIŞMA DÖNEMİ (AĞUSTOS 1996-AĞUSTOS 1998)	178	6 Mart 1998 Eylemleri	290
Zorunlu Tasarruf Kesintileri	178	11-12 Mart 1998 Eylemleri	293
Yeni Eylem Programı	181	14 Mart 1998 Eylemi	296
Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nda Toplantı	182	26 Mart 1998 Eylemleri	298
Ekonomik ve Demokratik Haklar Mitingleri	183	1 Mayıs 1998	299
Susurluk Kazası ve KESK	186	Bölge Mitingleri	308
Tarım Gıda-Sen Kuruldu	186	11 Haziran 1998 Eylemi	312
Yeni Eylem Dalgası	187	BES Kuruldu	313
Sendikal Birlik'in Eleştirileri	193	Yeni Protestolar	314
Kitlesele Basın Açıklamaları (10 Ocak 1997)	196	Orkam-Sen'in Eleştirileri	316
TMMOB Mitingi	196	4. İKİNCİ GENEL KURUL (4-6 EYLÜL 1998)	319
Ortak Eylem Girişimi	197	KESK'İN ÜÇÜNCÜ ÇALIŞMA DÖNEMİ (1998-2001)	328
Yasa Taslağı Hazırlıkları	199	Kamu Personel Rejimi Yasa Taslağı	328
Türk-İş, Hak-İş, DİSK Genel Sekreterleri Ortak Açıklaması (4 Şubat 1997)	201	15 Ekim 1998 Kitlesele Basın Açıklaması	329
Sendikal Birlik'in Eleştirileri	205	Yeni Eylem Kararları ve Tartışmalar	331
Cepheleşme Çabaları	207	KESK'e Yönelik Eleştiriler	339
Türk-İş/DİSK/TESK Ortak Açıklaması ve Sivil İnisiyatif	210	Türkiye Kamu-Sen ve Memur-Sen'le Ortak Açıklama	341
Mart 1997 Eylemleri	220	13 Şubat 1999 Ankara Mitingi	347
Sürekli Aydınlik İçin 1 Dakika Karanlık Eylemi	221	8 Mart 1999 Kutlamaları	348
Çetelere Karşı Demokrasi Mitingi	222	18 Nisan 1999 Genel Seçimleri	349
Ekonominin Küreselleşmesi ve Türkiye'de İşçiler Açısından Sonuçları Sempozyumu	223	1 Mayıs 1999	353
1 Mayıs 1997	227	Oturma Eylemleri ve Mitingler	360
657 Sayılı Yasada Değişiklik	232	KESK, DİSK, Türk-İş Ortak Eylemi	365
14-15 Haziran 1997 Mitingleri	232	Emek Platformu Oluşuyor	368
Sonbaharda Yeni Eylemler	235	Emek Platformu'nun 15 Temmuz 1999 Eylemi	373
Yeni Yasa Tasarısı	237	17 Temmuz 1999 İstanbul Mitingi	375
2 Ekim 1997 Basın Toplantısı	238	Emek Platformu'nun Yeni Eylemleri	378
		Emek Platformu'nun 24 Temmuz 1999 Ankara Mitingi	381
		Yeni Eylem Girişimi	393

SUNUŞ

Sendikal Özgürlüklere İlişkin Genelge	395
13 Ağustos 1999 Eylemi	397
Deprem ve KESK	401
KESK'in Yeni Eylem Programı	403
4 Aralık 1999 Ankara Mitingi	411
KESK'ten Yeni Eylemler	413
23 Aralık 1999 Vizite Eylemi	414
Dağınık Eylemler Dönemi	417
KESK'e Yönelik Eleştiriler	418
Memur-Sen'deki Sorunlar ve USEK'in Kuruluşu	419
9 Nisan 2000 İstanbul Mitingi	423
1 Mayıs 2000	424
Katılımın Azaldığı Eylemler	430
KESK'e Yönelik Eleştiriler	434
Eğitim-Sen Kongresi'nde Olağandışı Uygulama	436
Bütçe Taslağı Karşıtı Eylemler	438
1 Aralık 2000 Eylemi	450
Cezaevlerinde Baskılar, Ölüm Oruçları, F Tipleri, 32 Siyasî Hükümlü ve Tutuklunun Öldürülmesi	459
5. ÜÇÜNCÜ GENEL KURUL (25-28 OCAK 2001)	463
6. KESK' İN ULUSLARARASI İLİŞKİLERİ	481
7. SON DEĞERLENDİRMELER	497
EK. KESK' E BAĞLI SENDİKALARIN YÖNETİM KURULLARI ve ÜYELERİ (Ocak 2001)	501
KAYNAKÇA	507
<i>Adlar Dizini</i>	513

KESK Tarihi'nin ikinci cildi 8 Aralık 1995 tarihinde KESK'in kurulmasıyla başlamakta ve 25-28 Ocak 2001 günleri gerçekleştirilen Üçüncü Olağan Genel Kurul ile sona ermektedir. İkinci cildin 1995 yılında başlamasının ve 2001 yılında bitmesinin çeşitli nedenleri vardır.

KESK 8 Aralık 1995 tarihinde kuruldu. Kurulardan Üçüncü Genel Kurul'un toplandığı 25-28 Ocak 2001 tarihine kadarki dönemde KESK'in genel başkanı Siyami Erdem'di. Üçüncü Genel Kurul'da bazı siyasal denge ve tercih değişikliklerine bağlı olarak, ÖDP çizgisindeki Devrimci Sendikal Dayanışma Grubu Siyami Erdem'i tasfiye etti ve yerine Sami Evren'i getirdi.

1992 yılından itibaren kamu çalışanları sendikalarına ilişkin çeşitli yasa teklif ve tasarıları hazırlandı. Bunlardan en sonuncusu 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu olarak 25 Haziran 2001 tarihinde kabul edildi; 12 Temmuz 2001 günlü Resmî Gazete'de yayımlandı ve yayımını takip eden 30. günün sonunda yürürlüğe girdi. Bu süreç ve daha sonraki gelişmeler, kitabımızın üçüncü cildinde ele alınacaktır.

Sovyetler Birliği'nin çöküşünün ardından Türkiye Cumhuriyeti devleti yeni koşullara uyum konusunda önemli iç sorunlar ve dış müdahaleler yaşadı. 1993 yılında Uğur Mumcu'nun, Eşref Bitlis'in, Cem Ersever'in ölümü ve Sivas olayları, benimsenecek yeni strateji konusunda devlet-içi uyumsuzluğun ve çekişmelerin yansımalarıydı. KESK'in kurulduğu tarihte ve sonrasındaki dönemde devlet içinde ulusalcı kanat ağır bastı. 1995 sonundan 2001 başına kadarki dönem, bu iç uyumsuzlukta taraflardan ağır basanının konumunu güçlendirme çabalarıyla doluydu.

1995 yılı sonlarını bir başlangıç noktası yapan diğer bir gelişme, Avrupa Birliği'nin Finlandiya, İsveç ve Avusturya'yı içine dâhil ettikten sonra emperyalist yayılmacılığa yönelmesi ve bu çerçevede Akdeniz politikasını formüle etmesi, bu politikayı 1995 yılı Kasım ayında Barselona'da yapılan toplantıyla uygulamaya sokmasıdır. AB emperyalizminin Akdeniz politikasına göre, Akdeniz'in çevresindeki 14 ülke 2010 yılına kadar bir serbest ticaret bölgesi kuracak ve Avrupa Birliği'nin arka bahçelerinden birini oluşturacaktır. Avrupa Birliği bu tarihten itibaren Türki-

ye'deki sendikacılık hareketini kontrol altına alabilmek amacıyla, MEDA fonları adı verilen kaynaktan Türkiye'deki sendikalara para aktarmaya başladı. KESK, bu kaynaktan ilk kez 2001 yılında yararlandı.¹

2000 yılının son aylarında ve özellikle de KESK'in Üçüncü Genel Kurulu'ndan kısa bir süre sonra 2001 ekonomik krizi yaşadı. 22 Şubat 2001 tarihinde 689 bin TL olan 1 ABD Doları 26 Şubat 2001 tarihinde 1 milyon 78 bin TL ve 5 Nisan 2001 tarihinde 1 milyon 234 bin TL oldu. Bu kriz sonrasında Türkiye'ye getirilen (gönderilen) Kemal Derviş'in emperyalist güçlerin talepleri doğrultusunda uyguladığı/uygulattığı politikalar işçi sınıfı hareketinde önemli etkiler yarattı. Ayrıca, 2001 yılındaki ekonomik kriz ve özellikle ABD emperyalizminin Türkiye stratejisi, 2001 yılında bir siyasal krize ve 3 Kasım 2002 tarihindeki genel seçimlerde AKP'nin iktidara gelmesine/getirilmesine yol açtı.

Kitabımızın ikinci cildinin 2001 yılı başlarında bitmesinin diğer bir nedeni, bu tarihe kadar KESK'e ilişkin belgelere erişebilme konusunda yaşanan sıkıntıdır.

KESK Tarihi'nin birinci cildini yazarken bizi üzen bir sorun, 8 Aralık 1995 öncesindeki döneme ilişkin kaynakların KESK'te bulunmamasıydı. KESK'i oluşturan sendikaların çoğunda da bu döneme ilişkin belgeler ya saklanmamıştı, ya da araştırmacılar için erişilebilir durumda değildi.

Sendika yöneticilerinin kendi sendikalarının, diğer sendikaların, üst örgütün ve diğer konfederasyonların yayınlarını derleme ve saklama konusundaki duyarsızlığı, sendika uzmanlarının bu alandaki çabalarının da başarısız kalmasına yol açmaktadır. Bu nedenle, KESK Tarihi'nin birinci cildini hemen hemen tamamıyla zamanında topladığımız/derlediğimiz kaynaklarla yazdık.

Kamu çalışanları sendikalarının ve KESK'in, çoğunluğu üniversite mezunu olan ve siyasal birikimli yöneticilerinin bu konudaki duyarsızlığı büyük bir eksikliktir. Arşivcilik geleneği olan bir devletin memurlarının kendi oluşturdukları örgütlerde arşiv kuramamaları ise daha da üzücüdür. Türkiye Cumhuriyeti'nin memurlarının devraldığı arşivcilik mirasından iki örnek, bu eksikliği daha da belirginleştirecektir.

İstanbul'daki Süleymaniye Cami ve İmareti, 1550-1557 yılları ara-

¹ Bu konuda bkz. Koç, Y., "Avrupa Birliği'nin Sendika Emperyalizmi ve Türkiye'deki Faaliyetleri," *Jeopolitik Dergisi*, No.8, Güz 2003, s. 47-58; Koç, Y., "Emperyalist Güçlerin Ülkemizde Dağıtıldığı Paralar," *Jeopolitik Dergisi*, Haziran 2005, s. 38-46.

sında inşa edildi. Bu inşaatta çalışan işçilerin isimleri, aldıkları ücretler, inşaatta kullanılan malzemenin nitelikleri ve fiyatları ayrıntılı olarak bilinmektedir. Büyük tarihçimiz Prof. Ömer Lütfi Barkan'ın 700 sayfa aşan büyük boy iki ciltlik değerli eserinde bu konularda insanı şaşırtan ayrıntıda bilgiler bulunmaktadır.²

Osmanlı İmparatorluğu 1631 yılında Musul'da bir kale yapmaya karar verdi. Devlet, İmparatorluğun değişik bölgelerinden 344 inşaat ustası, 94 lağımçı (temel ustası) ve 2597 vasıfsız işçiyi (ırgat) bu inşaatta çalışmak için görevlendirdi. Her bir işçiye bir kefil atadı. İşçinin Musul'a gitmemesi durumunda, bu kefil cezalandırılacaktı. İşçilerin her birine üç aylık ücretleri peşin olarak ödendi.³ Osmanlı İmparatorluğu, yaklaşık 400 yıl önce, hangi bölgede hangi işçinin çalıştığını bilmekte, sadece bir kalenin inşası için toplam 3035 işçiyi İstanbul'dan görevlendirebilmekteydi. Bu inşaat faaliyetine ilişkin ayrıntılı bilgiler kaydedilmiştir ve hâlâ erişilebilir durumdadır.

Arşivci Osmanlı'nın torunlarının bugün arşivcilik konusundaki yürekler acısı durumunu ve duyarsızlığını, 12 Eylül sonrasında baskılarıyla yarattığı "kitap korkusu" ile de açıklamak olanaklı değildir. Kitapların ve dergilerin "örgüt ilişkisi"nin kanıtı olarak gösterildiği ve sergilendiği dönem çok gerilerde kalmıştır. Bu duyarsızlık, doğrudan doğruya ilgisizliğin ve sorumsuzluğun bir ürünüdür.

KESK'in genel merkezinin İstanbul'dan Ankara'ya taşınması sırasında KESK arşivinin kaybolmuş olması bu konuda yapılacak çalışmalarda önemli bir eksiklik doğurmaktadır. Daha sonraki dönemlerde, Kürt milliyetçiliğiyle ilgili ihbarlara dayanılarak KESK'e yapılan baskınlarda el konulan belgeler de, KESK'in arşivine büyük zarar vermiştir. Belki de bu nedenle, birçok kişi elindeki belgeyi KESK'e devretmek yerine evinde saklamayı tercih etmektedir. Ancak evlerde amatörce saklanan belgeler, bir süre sonra bir biçimde tasfiye edilmekte/olmaktadır.

Bugün KESK'in arşivinde 1995-2001 dönemine ilişkin çok az belge vardır. KESK'e bağlı sendikaların çoğunun arşivinde KESK'in 1996, 1998 ve 2001 genel kurullarına sunulmuş olan çalışma raporları bile bu-

² Barkan, Ömer L., *Süleymaniye Cami ve İmareti İnşaatı (1550-1557)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara, Cilt 1, 1972; Cilt 2, 1979.

³ Murphey, Rhoads, "The Construction of a Fortress at Mosul in 1631," Okyar, O. – İnalçık, H. (ed.), *Türkiye'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi (1071-1920)*, Ankara, 1980, s.165-178.

lanmamaktadır. KESK'in Ekim-Kasım 1996, Ocak-Şubat 1997 ve Mart-Nisan 1997 tarihlerinde yayımladığı dergilerini bulmak da olanaklı değildir; KESK bünyesindeki birçok kişinin bu dergilerden haberi bile yoktur. Bu durumu görünce, kitabımızın bu cildinde bu döneme ilişkin belgeleri de mümkün olduğunca uzun vermeye çalıştık.

KESK'in kendi tarihi konusunda ciddi ve kapsamlı bir yayını yoktur. Bilgi kirlenmesi ise yaygındır. Örneğin, KESK'in Ağustos 1996'da yapılan 1. Genel Kurulu'na sunulan *Çalışma Raporu*'nda, kamu çalışanlarının sendikalaşma konusunu 1987 yılından itibaren tartışmaya başladığı belirtilmekte, Prof. Dr. Alpaslan Işıklı'nın 1985 yılı Aralık ayında başlattığı tartışma atlanmaktadır: “Bilim insanlarının bu konuyu inceleyerek kamuoyuna duyurması ve 1987 yıllarından başlayarak kamu çalışanlarının bu konuyu tartışmaya başlaması ve varolan meslek temelinde örgütlü oda ve demokratik kitle örgütlerinin öncülüğü ile yoğun bir tartışma süreci yaşandı, paneller, sempozyumlar düzenlendi ve sendika kurabiliriz yargısına varıldı.”⁴

KESK Genel Başkanı Sami Evren, 26 Eylül 2002 günü TMMOB Makine Mühendisleri Odası'nda yaptığı konuşmada şunları söyleyebilmiştir:⁵ “1970’li yıllardaki TÖS deneyi... Bunun en çok bilineni TÖS’dir; ama TÖS’den önce de 200’den fazla kamu sendikasının kurulduğunu biliyoruz. 12 Mart muhtırasıyla kapatıldı.” TÖS, 1965 yılında kuruldu ve 6 yıl yaşayabildi. 1970’li yıllarda TÖS değil, TÖB-DER vardı. TÖS’den önce 200’den fazla kamu sendikası kurulmamıştı. 624 sayılı Devlet Personeli Sendikaları Kanunu 8 Haziran 1965 günü kabul edildi. 18 Haziran 1965 günü ilk devlet personeli sendikası (Türkiye Devlet Büro Görevlileri Sendikası) kuruldu. TÖS, kurulan 29. sendikaydı; 10 Temmuz 1965 günü kuruldu. 12 Temmuz 1965 günü de 30. sendika olarak Türkiye İlkokul Öğretmenleri Sendikası tüzel kişilik kazandı. TÖS, 12 Mart muhtırasıyla kapatılmadı. 12 Mart muhtırasından 6 ayı aşkın bir süre sonra, 20 Eylül 1971 günü Anayasa’nın 119. maddesi 1488 sayılı Yasayla değiştirilip, memurların sendikalara üye olamayacağı hükmü getirilince, aynı kanunla getirilen geçici madde 16 uyarınca faaliyeti sona erdi.

KESK'in kendi tarihini yazma çabaları da son derece yetersizdir.

KESK'in internet sitesinde 2003 yılından beri yer alan “Kamu Emekçilerinin Örgütlenme Süreci” yazısında, büyük eksikliklerin yanı sıra, çeşitli hatalar ve abartmalar söz konusudur. Örneğin, “KESK, Türk-İş ve DİSK’in gerçekleştirdiği tüm eylemlere aktif destek vermiştir; aynı şekilde Türk-İş ve DİSK de KESK eylemlerine aynı desteği vermiştir” ifadesinin gerçeklikle ilgisi yoktur.

25-28 Ocak 2001 tarihlerinde yapılan Üçüncü Genel Kurul’dan sonraki döneme ilişkin belgeler çok daha kolay erişilebilir durumdadır. Belgelere erişim zorluğu ve bazen olanaksızlığı, kitabımızın 1995-2001 dönemine ilişkin ikinci cildinin önemli bir bölümünün belgelerden oluşmasına ve sayfa sayısının artmasına neden oldu. Bazen aktarılan belgelerin uzunluğunun eleştiri konusu bile yapılabileceğini de düşündük. Bu nedenle belge aktarmada bu kaygımızı da dikkate alan bir “orta yol” tutturmaya çalıştık. Üçüncü ciltte böyle bir sorun yaşanmayacağını şimdiden söyleyebiliriz.

Günümüzde Eğitim-Sen’in, kamu çalışanlarının örgütlenmesi ve sendikacılık hareketine ilişkin kapsamlı bir arşiv oluşturma konusundaki girişimi son derece önemlidir. Bu çabanın birçok belgeyi kaybolmaktan kurtaracağını ve araştırmacılara sunacağını umuyoruz.

2001 öncesindeki döneme ilişkin belgelerde yaşanan diğer bir sıkıntı ise, bazı fotokopilerin zaman içinde kendiliğinden silinmesidir. Fotokopi teknolojisinin gelişmesiyle birlikte bu sorun günümüzde önemli ölçüde ortadan kalktı. Ancak 1995-2001 döneminde belgegeçerlerde (fakslarda) belgenin kendiliğinden silinmesi önemli bir sorundu. 2009 yılı Kasım ayında ulaştığımız ve 1990-2000 dönemine ilişkin önemli belgeler içeren üç kalın klasörün büyük bir bölümü bu nedenle yararlanılamaz durumdaydı. Diğerlerini fotokopi çekerek kurtarabildik.

Diğer taraftan belirli bilgi ve belgelere internet üzerinden erişilebilirliğin artması, arşiv konusunun önemsiz olarak algılanmasına da yol açmaktadır. Ancak, özellikle sendikal yaşam alanında internet üzerinden erişilebilir kaynaklar son derece yetersizdir. Ayrıca, internet erişimli bilgi ve belgelerin bir bölümü kasıtlı/kasıtsız veya bilinçli/bilinçsiz olarak yanlıştır.

Kitabımızın birinci cildinde, KESK’i oluşturacak olan sendikalar ve onların oluşturdukları üst yapılanmalar ön plandaydı. İkinci cilt ise KESK’in yaptıkları ve yapamadıklarına ilişkindir. Bu nedenle, birkaç istisna dışında, sendikaların kendi başlarına yaptıkları çalışmalar ve eylem-

⁴ KESK, *1. Olağan Genel Kurulu Çalışma Raporu*, İstanbul, 1996, s.16.

⁵ Evren, S., *Kamu Emekçileri Sendikası Mücadele Süreci*, Söyleşi Dizi-II, Makina Mühendisleri Odası, Yay.No.SD/2002/310, Ankara, 2002, s.29-30.

ler bu cilde alınmadı. Umudumuz, her sendikanın kendi tarihini yazması/yazdırmasıdır. Sendikaların yazdıkları/yazdırdıkları tarihler kaçınılmaz olarak örgütün o tarihteki yöneticilerinin tercihleri doğrultusunda biçimlenmektedir. Bunu anlayışla karşılamak gerekir. Ancak yine de önemli belgelerin ve olayların o kuruluş tarafından kayda geçirilmesi, örgütler konusunda tarafsız çalışma yapmak isteyen araştırmacılar için son derece önemlidir. Dileğimiz, olayları yaşayanların büyük çoğunluğu hayat-ayken ve ciddi bir çalışmayla birçok belgeye hâlâ ulaşmak olanaklıyken, sözlü tarih çalışmalarıyla da desteklenen kayda geçirme ve tarih yazma sürecinin başlatılmasıdır.

Kitabımızın birinci cildi yayımlandıktan sonra konuştuğumuz bazı sendika yöneticileri, KESK'in yalnızca KESK Genel Başkanı'ndan ibaret olmadığını, KESK içinde farklı çizgiler bulunduğunu söyleyerek, genel başkanların tavır ve açıklamalarına gerektiğinden fazla önem vermemesi gerektiğini belirtti. Gerçekten de her üst örgüt ile o örgütün bileşenleri arasında farklılıklar söz konusudur ve bir üst örgütün tarihi içinde bu farklılıkların da dile getirilmesi gerekir. KESK Tarihi'nin ikinci cildinde bunu yapmaya özen gösterdik. Ancak, bir tüzel kişilik olarak KESK'i temsil yetkisine sahip olan genel başkanın konuşmalarının, açıklamalarının, tavırlarının da örgütün genel ve ortalama çizgisinin bir yansıması olduğunu düşünüyoruz. Bu nedenle, ikinci ciltte, hem genel başkanın örgüt adına yaptığı açıklamalara, hem de KESK'i oluşturan örgütlerin KESK'e yönelik bazı eleştirilerine yer verdik.

Kitabımızın ikinci cildinin baskıya gönderildiği tarihe kadar, *KESK Tarihi-I* kitabıyla ilgili ciddiye alınabilecek bir eleştiri yapılmadı. Birkaç kişi, bir örgütün tarihinin en iyi o örgüt içinde mücadele edenler tarafından yazılabileceğini ileri sürdü. Aynı kanıda değiliz. Türkiye'de bugüne kadar hiçbir sendika, yazdığı veya birilerine yazdırdığı tarih çalışmalarında ciddi bir özeleştiri yapmadı. Yazılanlar, yapılanların ve yapanların övülmesiyle sınırlı kaldı. Biz bir sendikayı veya birilerini övmeye veya yermeye değil, ne olduğunu ve niçin olduğunu anlamaya çalışıyoruz.

İkinci cildin hazırlanmasında kullandığımız kaynakları 1995-2001 yıllarında ve son dönemde temin etmemizde yardımcı olan tüm sendikacılara, sendika uzmanlarına ve personeline teşekkür ediyoruz.

1. KESK'E İLİŞKİN GENEL DEĞERLENDİRME

DİSK Tarihi (1967-1980) Efsane mi, Gerçek mi? ve *KESK Tarihi-I, 1985-1995, Risk Alanlar, Yolu Açanlar* kitaplarımızda olduğu gibi, bu kitabımızda da “ne oldu?” “nasıl oldu?” ve “niçin oldu?” sorularına yanıt aradık. Ancak KESK'in gelişimi açısından önemli olduğunu düşündüğümüz etmenlere ve olgulara ağırlık verdik. Diğer bir deyişle, KESK'in gelişimi açısından belirleyici olduğunu düşündüğümüz özellikleri öne çıkardık. Örneğin, KESK'in kadın konusundaki çalışmalarının KESK'e damgasını vuran, KESK'i diğer örgütlerden ayıran, KESK'i KESK yapan belirleyici alan olmadığı kanısındayız. Bu nedenle bu konu ikinci planda tutuldu. Buna karşılık, Kürt milliyetçilerinin talepleri konusunda takınılan tutum, KESK'in belirleyici özelliklerinden birisini oluşturdu. Bu nedenle bu konu ayrı bir başlık altında ele alındı. Bilimsel analiz, süreçte temel veya belirleyici olan etmenlerle, temel veya belirleyici olmayan etmenleri ayırabilmekle başlar. Yoksa tüm olayların kayda geçirilmesi, hem olanaksızdır, hem de yaşamın dinamiklerinin kavranmasını olanaksızlaştırır ve yapılan işi vakanüvisliğe dönüştürür. “Ne oldu?” sorusuna yanıtımız bu anlayışla biçimlendi.

1995-2001 döneminde KESK'in politikalarının belirlenmesinde farklı etmenler rol oynadı.

Birinci etmen, işçi sınıfının bir parçasını oluşturan memurların ve sözleşmeli personelin sınıf çıkarlarıydı. Memurların gerçek aylıkları 1996 yılında yüzde 7,6, 1997 yılında yüzde 16,5 oranında arttı. 1998 yılında yüzde 1,3 oranında azaldı. 1999 yılında yüzde 4,5 oranında arttı. 2000 yılında ise yüzde 11,5 oranında geriledi. Memurların gerçek aylıkları 1994 yılından 2000 yılına kadar toplam yüzde 8,9 oranında arttı.¹

Memurlar genellikle kendi durumlarını kamu işçileriyle karşılaştırırlar. Bu dönemde kamu işçilerinin gerçek ücretlerinde daha büyük oynamalar oldu. Kamu işçilerinin ücretleri 1996 yılında yüzde 25,0 oranında

¹ DPT, 2004 Yılı Programı, *Resmî Gazete*, 28 Ekim 2003, Mükerrer Sayı, s.170.

KESK'in tarihinde Habitat II toplantılarında başlattığı tavrın devamıdır. "Tanzimat aydını" anlayışının bir ürünü olan bu tavrın, sosyalistlikle hiçbir ilişkisi yoktur.³⁴

KESK'in 1995-2001 döneminde uluslararası ilişkileri, "enternasyonalist dayanışma" anlayışıyla değil, kaynağına bakılmaksızın para bulmak ve "sendika turizmi" kaygılarıyla yürütüldü.

7.

SON DEĞERLENDİRMELER

Türkiye'de işçi sınıfının memur ve sözleşmeli personel statülerinde istihdam edilen kesimlerinin bir bölümünün sosyalist/komünist unsurların önderliğindeki örgütlenme mücadelesi, büyük zorluklara, engellere ve baskılara karşın, 1995 yılı sonlarında yaklaşık 500 bin üyesi bulunan bir sendikacılık hareketi yaratmıştı. 8 Aralık 1995 tarihinde KESK'in kurulmasıyla oluşan süreçte yapılan eylemler inançlıydı, coşkuluysa, kitleseldi. Ancak bu harekette belirli bir tıkanma, üye sayısının artışında yavaşlama, eylemlere katılımda ve katılımcıların coşku ve kararlılığında azalma gözleniyordu.

Konfederasyonlaşma, bir taraftan çıkması muhtemel kamu çalışanları sendikaları yasasının konfederasyonlara bazı yetkiler tanıması nedeniyle, diğer taraftan da yaşanan sorunların aşılmasına üst örgütün katkıda bulunacağı beklentisiyle gerçekleştirildi.

KESK, bu beklentileri karşılayamadı; sorunlara çözüm üretilmedi; zayıflamayı durduramadı. Tam tersine, üye kaybı bu dönemde gerçekleşti.

KESK'in kurulduğu tarihlerde KESK'e bağlı sendikaların 500 bin olduğu ileri sürülen üye sayısı, 2002 yılında 262 bine düşmüştü. KESK, bu düşüşe karşın, bu tarihteki sendikalı kamu çalışanlarının yüzde 40,3'ünü temsil ediyordu.

2009 yılına gelindiğinde ise KESK'e bağlı sendikaların üye sayısı 224 bine gerilemişti ve bu sayı, sendikalı kamu çalışanlarının yalnızca 22,1'i idi.

KESK, 2002 yılında, eğitim, yerel yönetim ve kültür-sanat hizmet kollarında yetkiliydi; enerji-sanayi-maden hizmet kolunda yetkiyi az bir farkla kaçırmıştı.

KESK, 2009 yılında, yalnızca kültür-sanat hizmet kolunda yetkiliydi; kültür-sanat hizmet kolunda 15 bin kişi çalışırken, KESK'in yetkiyi kaybettiği eğitim hizmet kolunda 839 bin, yerel yönetim hizmet kolunda ise 92 bin kişi çalışıyordu.

³⁴ Türkiye'deki sendikal hak ihlallerini, emperyalist AB'nin yetkililerine iletmek ile Türkiye'nin de üyesi bulunduğu Uluslararası Çalışma Örgütü'nün Örgütlenme Özgürlüğü Komitesi'ne iletmek birbirinden çok farklıdır.

1995-2001 ve 2002-2009 dönemlerinde KESK'e bağlı sendikaların üye sayılarında mutlak ve oransal düşme, KESK'te ciddi sorunların yaşandığının kanıtıdır.

Sosyalist/komünist önderlikte gelişen kamu çalışanları sendikacılık hareketinin lokomotifi örgütler, KESK'te örgütlenmelerine, baskıların azalmasına, sendikaların meşrulaşmasına karşın, 1995-2010 döneminde sürekli olarak güç kaybetti. Bir dönem kamu çalışanları hareketini oluşturan, örgütlenme geleneğine önemli katkılarda bulunan, meşru kitle eylemlerini geliştiren, kamu çalışanlarının özgüveninin gelişmesini sağlayan, sınıf bilincini geliştiren örgütlerin zayıflamasına KESK'in oluşması engel olamadı.

Yaşanan sıkıntı, KESK'in yol açtığı değil, KESK'in kurulmasının engelleyemediği bir sürecin sonucudur. KESK'i oluşturan sendikaların 1990-1995 dönemindeki bazı zayıflıkları giderek öne çıkarken, KESK'in kurulmasının sağlayacağı umut edilen gelişme, gerçekleşmedi. Zayıflamanın sorumlusu KESK değildi; ancak KESK'in çalışmaları zayıflamayı engelleyemedi; sendikaların üye kayıpları ise KESK döneminde önem kazandı.

KESK, sınıf kimliği ile etnik kimlik arasında önemli çelişkilerin yaşandığı bir dönemde büyük bocalamalar yaşadı. Halbuki bu dönemde işçi sınıfına yönelik büyük bir saldırı yaşanıyordu ve bu koşullarda işçi sınıfının ileri bir program temelinde birliğinin sağlanması mümkündü. KESK yönetimi, bu bocalama sürecinde büyük bir fırsat kaçırdı.

Kamu çalışanları hareketinin başarısızlığında Türkiye Kamu-Sen'in ve Memur-Sen'in de eksiklikleri ve hataları önemlidir. Nitekim, sendikacı kamu çalışanı sayısı 2002 yılında 651 bin iken, 2009 yılında 1 milyon 17 bine çıkmakla birlikte, memur ve sözleşmeli personelin ücretlerinde ve diğer çalışma koşullarında önemli kazanımların sağlanamamış olması, kamu çalışanları sendikacılık hareketinin bir bütün olarak başarısızlığının göstergesidir.

Ancak genel olarak başarısız kalan kamu çalışanları sendikacılık hareketi içinde KESK'in giderek güç kaybetmesi, KESK'e özgü bazı eksikliklerin ve hataların sonucudur.

KESK, sosyalist/komünist kadroların önderliğinde, büyük riskler göze alınarak, karda iz açılarak kuruldu. Ancak sosyalist/komünist kadroların büyük bölümü yıllar içinde tasfiye edildi; bu kadroların bir bölümü de eski siyasal kimliklerini terk etti. Diğer taraftan, sendikacılığın yalnız-

ca külfetinin olduğu bir düzen-karşıtı ve düzen-dışı dönemden, sendikacılığın nimetlerinin ağır bastığı, sendikacılığın kişilere sağladığı maddi-manevi yararların önem kazandığı, sendikaların düzen-içileştiği ve düzen-karşıtı niteliklerinin törpülediği bir döneme geçildi. 1995-2001 döneminde KESK'in belirleyici özellikleri bunlardı.

İşçi sınıfının memur ve sözleşmeli personel olarak istihdam edilen kesiminin sol gelenekten gelenlerinde belirleyici olan bazı özellikler, özellikle Avrupa Birliği ve AB ülkelerinin sendikaları ile ilişkiler sonucunda değiştirildi. Anti-emperyalizmin yerine "küreselleşme karşıtlığı;" anti-kapitalizmin yerine "neo-liberalizm karşıtlığı;" emperyalizmle, feodal kalıntılarla ve sermayeyle mücadele temelinde sürdürülen demokrasi mücadelesinin yerine, sivil toplumculuk ve emperyalizmin programına sarılan Kürt milliyetçilerinin talepleri; işçi sınıfı kavramının yerine de "emek hareketi" kondu. KESK, Avrupa Birliği emperyalizminden ETUC aracılığıyla para alabilecek bir teslimiyete geriledi.

Bu dönemde, KESK içinde Kürt milliyetçilerinin rolü ve etkinliği arttı.

Diğer taraftan, işçi sınıfıyla tabanda ancak sınırlı biçimde ilişki geliştirebilen ve 12 Eylül öncesindeki işyeri ve mahalle hakimiyetini kuramayan sosyalist/komünist hareketler, kitle bağı kurmada KESK'i kullanmaya çalıştılar ve KESK'e zarar verdiler.

KESK yönetimi, sosyalizm hedefini yitirince, bir taraftan Kürt milliyetçilerinin taleplerini dile getirdi; diğer taraftan, hayatın zorlamasıyla işçi sınıfının diğer kesimlerinin örgütleriyle işbirliğine girmek zorunda kaldığında, çok farklı anlayışların altına imza atmak zorunda kaldı. Bu çelişki KESK içinde de önemli sıkıntılara yol açtı.

Katılımcı sayısı ve katılımcıların coşkusu azalmış olsa bile, KESK'in eylemleri önemliydi ve Türkiye işçi sınıfı ve sendikacılık hareketi tarihine önemli sayfalar olarak geçti. Ancak bu eylemlere karşın, 2001 yılı başındaki KESK, 1995 yılı sonunda kurulduğundakinden daha zayıftı. Ele alınan dönemde KESK yönetimlerinin izlediği çizgi, gerçekleştirilen önemli eylemlere ve ödenen büyük bedellere karşın, başarısız kalınmasına neden oldu.

KESK Tarihi-1 kitabını şu sözlerle bitirmiştik:

"Her ağacın kurdu kendi özünden olur.

"Büyük coşku ve özveriyle sürdürülen bir mücadelede, (a) tüm söylemlere karşın demokratik yapı ve işleyişlerin kurulamaması (siyasal hareketlerin sendikaları di-

şarıdan yönlendirme ve yönetmesi), (b) sendikaların maddi olanaklarının artması ve siyasal çıkar amacıyla kullanılabilmesi nedeniyle bürokratlaşma, (c) Kürt milliyetçileriyle girilen ittifak, (ç) eylemlerde hak alınmaması ve eylem yorgunluğu, (d) Türkiye Kamu-Sen ve Memur-Sen'in kurulması gibi etmenler, sosyalist/komünist kadroların önderliğinde gelişen kamu çalışanları sendikacılık hareketini zayıflattı.

“Bu kitap, büyük mücadelelerin ve bu hazin olayın öyküsüdür.”

KESK'in 1995-2001 dönemi tarihi ise, aynı nedenlere bağlı olarak, daha da hazinleşen bir olayın öyküsüdür.

EK.
KESK' E BAĞLI SENDİKALARIN
YÖNETİM KURULLARI ve ÜYELERİ
(Ocak 2001)

Eğitim-Sen (Eğitim, Bilim ve Kültür Emekçileri Sendikası)

Genel Başkan	Alaaddin Dinçer
Genel Sekreter	Kemal Ünal
Genel Mali Sekreter	Adnan Gölpunar
Genel Örgütlenme Sekreteri	Emirali Şimşek
Genel Eğitim Sekreteri	Ömer Buzludağ
Genel Basın Yayın Sekreteri	Nazım Alkaya
Kadın Sekreteri	Elif Akgün
Uluslararası İlişkiler Sekreteri	Mustafa Turan

TÜM BEL-SEN (Tüm Belediye Emekçileri Sendikası)

Genel Başkan	Vicdan Baykara
Genel Sekreter	Veli Baydur
Genel Mali Sekreter	Yusuf Alınpak
Genel Örgütlenme Sekreteri	Erdal Bozkurt
Genel Eğitim Sekreteri	Kenan Çelik
Genel Basın Yayın Sekreteri	Semiha Karakaya
Genel Sosyal ve Dış İlişkiler Sek.	Yusuf Şarklı
Genel Hukuk Sekreteri	Nezahat Akkoç
Genel Toplu İş Sözleşmesi Sek.	Erdoğan Tetik

SES (Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası)

Genel Başkan	İsmail Hakkı Tombul
Genel Sekreter	Şükran Öz
Genel Mali Sekreter	Devrim Kahraman
Genel Örgütlenme Sekreteri	İhsan Avcı
Genel Eğitim Sekreteri	Yüksel Tekin
Genel Basın Yayın Sekreteri	Kazım Yazırhoğlu
Genel Sosyal ve Dış İlişkiler Sek.	Hakan Güleşe
Genel Hukuk Sekreteri	Köksal Aydın
Genel Toplu İş Sözleşmesi Sek.	Olca Kanlıbaş

ENERJİ YAPI YOL-SEN

(Enerji, Yol, Yapı, Altyapı, Tapu Kadastro Kamu Emekçileri Sendikası)

Genel Başkan	M.Cengiz Faydalı
Genel Sekreter	Çetin Kurtoğlu
Genel Mali Sekreter	Bahattin Murat Demir
Genel Örgütlenme Sekreteri	Cevat Kaya
Genel Eğitim Sekreteri	Erşat Akyazılı
Genel Basın Yayın Sekreteri	Yalın Çeken
Genel İns.Hak.Sos.İlişkiler ve Çevre Sekreteri	Celalettin Birtane
Genel Hukuk Sekreteri	Hakkı Atıl
Genel Toplu İş Sözleşmesi Sek.	İbrahim Ersoy
Kadın Sekreteri	Z.İnci Göfteci
Genel Araştırma ve Dış İlişkiler S.	Demir Akın

BES (Büro Emekçileri Sendikası)

Genel Başkan	Aziz Yıldırım
Genel Sekreter	Murat Işık
Genel Mali Sekreter	Mevlüt Çakmak
Genel Örgütlenme Sekreteri	Nuriye Kalkan
Genel Eğitim Sekreteri	Leman Kiraz
Genel Basın Yayın Sekreteri	Mustafa Çınar
Genel Dış İlişkiler Sekreteri	Güven Akaltun
Genel Hukuk Sekreteri	Ramazan Çelik
Genel Toplu İş Sözleşmesi Sek.	Fadime Türkyılmaz

TÜM SOSYAL-SEN

(Tüm Çalışma ve Sosyal Güvenlik Çalışanları Sendikası)

Genel Başkan	Şükrü Demirel
Genel Sekreter	T.Tevfik Özdemir
Genel Mali Sekreter	Neşat Olağan
Genel Örgütlenme Sekreteri	Bülent Kaya
Genel Eğitim Sekreteri	Gürdoğan Aydın
Genel Basın ve Halkla İlişkiler S.	Ahmet Ersun Genç
Genel Sosyal ve Dış İlişkiler Sek.	Fatma Akyol
Genel Hukuk Sekreteri	Adem Büker
Genel Toplu İş Sözleşmesi Sek.	Selma Gürkan

HABER-SEN (Haberleşme ve İletişim Çalışanları Sendikası)

Genel Başkan	Kemal Keleş
Genel Sekreter	Fahri Karasu
Genel Mali Sekreter	İsmail Karakuş
Genel Örgütlenme Sekreteri	Abdullah Kahraman
Genel Eğitim Sekreteri	Mahmut Ayata
Genel Basın Yayın Sekreteri	Enver Işıklı
Genel Sosyal ve Dış İlişkiler Sek.	Süleyman Bayrak
Genel Hukuk Sekreteri	Ali Güzel
Genel Toplu İş Sözleşmesi Sek.	Şehriban Sevim

BTS (Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası)

Genel Başkan	Orhan Altuğ
Genel Başkan Yardımcısı	Cengiz Demir
Genel Sekreter	Yusuf Kenan Kaya
Genel Mali Sekreter	Burhan Kandemir
Genel Örgütlenme Sekreteri	Hasan Soysal
Genel Eğitim Sekreteri	Hasan Başköy
Genel Hukuk Sekreteri	Adem Çalışkan

MADEN-SEN

(Maden, Petrol, Kimya, Metalurji İşkolu Kamu Emekçileri Sendikası)

Genel Başkan	Neşet Demirtaş
Genel Sekreter	Merih Çalışkan
Genel Mali Sekreter	Sevgi Akkaya
Genel Örgütlenme Sekreteri	Etfal Soyol
Genel Eğitim Sekreteri	Ümit Bat
Genel Basın Yayın Sekreteri	Nadi Özgörün
Genel Sosyal ve Dış İlişkiler Sek.	Maksul Filorinal
Genel Hukuk Sekreteri	Hulusi Ceyhan
Genel Toplu İş Sözleşmesi Sek.	Tahsin Kumkumoğlu

TARIM GIDA-SEN

Genel Başkan	Mihdi Perinçek
Genel Sekreter	Gülhasan Yıldırım
Genel Mali Sekreter	Haşim Uslu
Genel Örgütlenme Sekreteri	M.Ali Altınkaynak

Genel Eğitim Sekreteri	A.Haydar Yundan
Genel Basın Yayın Halkla İliş.Sek.	H.Hüseyin Ulucan
Genel Sosyal ve Dış İlişkiler Sek.	Yusuf Uludağ
Genel Hukuk Sekreteri	Ali Sarıpmar
Genel Toplu İş Sözleşmesi Sek.	Hüseyin Altınkaynak

ORKAM-SEN (Ormancılık İşkolu Kamu Çalışanları Sendikası)

Genel Başkan	Sezai Kaya
Genel Sekreter	Günel Şahin
Genel Mali Sekreter	Gülhan Tatar
Genel Örgütlenme Sekreteri	Şükrü Durmuş
Genel Eğitim Sekreteri	Ömer Bakal
Genel Basın Yayın Sekreteri	M.Hilmi Yenikurtuluş
Genel Sosyal ve Dış İlişkiler Sek.	Kenan Çakmak
Genel Hukuk Sekreteri	Yücel Gül
Genel TİS Sekreteri	Halil Kocadağ

GENEL SANAYİ-SEN (Genel Sanayi Kamu Emekçileri Sendikası)

Genel Başkan	Ömer Akın
Genel Sekreter	Y.Coşar Şarer
Genel Mali Sekreter	Asım Osmanoğulları
Genel Örgütlenme Sekreteri	Bayram Kankal
Genel Eğitim Sekreteri	Levent Ercanlı
Genel Basın Yayın ve Hukuk Sek.	R.Erol Büyükyazıcı
Genel Dış İlişkiler ve TİS Sek.	Cengiz Toygür

ÖES (Öğretim Elemanları Sendikası)

Genel Başkan	Hayri Kozanoğlu
Genel Başkan Yardımcısı	Süleyman Ulutürk
Genel Sekreter	Adalet Alata
Genel Mali Sekreter	Ramazan Günlü
Genel Örgütlenme Sekreteri	Hayat Boz
Genel Basın Yayın Sekreteri	Esen Aslandoğan
Genel Hukuk Sekreteri	Ömer Akad
	Hüseyin Yıldırım
	Cengiz Çelikoğlu

ASİM-SEN (Askeri İşyerlerinde Görevli Sivil Kamu Çalışanları Sendikası)

Genel Başkan	Süleyman Azrak
Genel Sekreter	Servet Gazeloğlu
Genel Mali Sekreter	Hamdi Açıksöz
Genel Örgütlenme Sekreteri	Ali Önal
Genel Eğitim Sekreteri	Cavidan Nizamoğlu
Genel Basın ve Halkla İlişki. Sek.	Mızrap Doğan
Genel Sosyal ve Dış İlişkiler Sek.	Veli Oğuz
Genel Hukuk Sekreteri	Sarıgül Dağdelen
Genel TİS Sekreteri	Dursun Kılıçarslan

TÜM YARGI-SEN (Tüm Yargı ve İnfaz Kurumları Çalışanları Sendikası)

Genel Başkan	Tekin Yıldız
Genel Sekreter	Edip Binbir
Genel Mali Sekreter	Bekir Akkaya
Genel Örgütlenme Sekreteri	Kutlay Öztürk
Genel Eğitim Sekreteri	Yıldız Çakmak
Genel Basın Yayın Halkla İliş.Sek.	Dursun Öztürk
Genel Sosyal İlişkiler Sekreteri	Ahmet Tanboğa
Genel Hukuk Sekreteri	İncihan Çağlayan
Genel Toplu İş sözleşmesi Sek.	F.Hürriyet Pınar

TÜM BANKA-SEN (Tüm Banka ve Sigorta Çalışanları Sendikası)

Genel Başkan	Ali Rıza Camcı
Genel Sekreter	Ali Baygın
Genel Mali Sekreter	Mesut Özçelik
Genel Örgütlenme Sekreteri	A.Tuncay Menekşe
Genel Eğitim Sekreteri	Ercan Yıldız
Genel Basın Yayın Sekreteri	Aytekin Göktürk
Genel TİS ve Hukuk Sekreteri	Süleyman Güldoğan

ŞEKER-SEN (Türkiye Şeker Sanayii Memurları Sendikası)

Genel Başkan	Paşa Aslan
Genel Sekreter	Kenan Kuvvet
Genel Mali Sekreter	Abdülkadir Gülsün
Genel Sosyal İşler ve Örgüt.Sek.	Subutay Öztürk

Genel Eğitim ve Halkla İliş.Sek.	Yaşar Bulut
Genel Hukuk Sekreteri	Nezahat Akkoç

KÜLTÜR-SEN (Kültür Emekçileri Sendikası)

Genel Başkan	Coşkun Irmak
Genel Sekreter	Bilal Şimşir
Genel Mali Sekreter	Necla Bulut
Genel Örgütlenme Sekreteri	Şahin Çulcuoğlu
Genel Eğitim Sekreteri	Ertuğrul Özbaki
Genel Baş.Yard. ve Bas. Yay. Sek.	Nermin Eroğlu
Genel Sosyal ve Dış İlişkiler Sek.	İhsan Bengier
Genel Hukuk Sekreteri	Ali Akdayı
Genel Toplu İş Sözleşme Sek.	Durgut Demir

BEM-SEN (Tüm Belediye Emekçileri Sendikası)

Genel Başkan	Nazmiye Kaya
Genel Sekreter	İbrahim Sönmez
Genel Mali Sekreter	İbrahim Kuruçay
Genel Örgütlenme Sekreteri	Murat Akgün
TİS, Hukuk,Bas.Yay. Dış İliş.Sek	Gülşen Aktaş.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, R. 2000: "Mücadeleci Sendikacılıktan 'Dikkat Çekme!'" Sendikacılığına Hoş Geldin KESK," *Sınıf Tavrı Dergisi*, Kasım 2000.
- Altunya, N. 1996: "18 Nisan'ın Düşündürdükleri," *Sendika Dergisi*, Sayı 3, Mayıs-Haziran 1996.
- Altunya, N. 1998: *Türkiye'de Öğretmen Örgütlenmesi, 1908-1998*, Ürün Yay., Ankara.
- Aydoğan, K. 1999: *Memur Sendikacılığı ve Memur-Sen'in Yaklaşımı*, Ankara.
- Barkan, Ömer L. 1972, 1979: *Süleymaniye Cami ve İmareti İnşaatı (1550-1557)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Cilt 1, Cilt 2, Ankara.
- Berkan, İ. 2000: "Silahsız Kuvvetler," *Radikal Gazetesi*, 27.6.2000.
- Birinç, E. (tarihsiz): *Dünden Bugüne Türkiye Kamu-Sen*, Türkiye Kamu-Sen Yay., Ankara.
- BTS 1996: *2.Olağan Genel Kurul Çalışma Raporu, 20-21 Temmuz 1996*.
- Carew, A. ve d. 2000: *The International Confederation of Free Trade Unions*, Peter Lang, Almanya.
- Cockburn, A., Clair, J. 2003: *Seattle, Dünyayı Sarsan 5 Gün*, Agora Yay., İstanbul.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 1997: *Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı*, Ocak 1997.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 1997: *Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Taslağı, 24 Eylül 1997*.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 1997: *Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Tasarısı*, 11 Aralık 1997.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğü 1997: *Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı, Tasarı, Genel Gerekçe, Madde Gerekçeleri*, 6 Şubat 1997.
- Demokrat Türkiye Partisi 1997: *Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi*, 30 Ekim 1997.
- Demokratik Mücadele Platformu, Çalışma Programı Önerisi*, Ankara, 1996.
- Devrimci Kamu Çalışanları 1996: "Devrimci Sendikal Anlayış," *Eşitlik, Özgürlük ve Katılcılık Yolunda Yeniden Dergisi*, Sayı 15, Ağustos 1996.
- Devrimci Kamu Çalışanları 1998: "Siyasal Süreç, DKÇ ve Sendikal Alan," *Eşitlik, Özgürlük ve Katılcılık Yolunda Yeniden Dergisi*, Sayı 35-36, Mayıs-Haziran 1998.
- Devrimci Öğretmen 1996: *'74-'96 Devrimci Öğretmen*, İstanbul.
- Devrimci Sendikal Dayanışma 1996: *Eğitim-Sen 2. Olağan Genel Kurulu'na*, Temmuz 1996, Ankara.
- Doğru Yol Partisi 1997: *Kamu Görevlileri Sendikaları Kanun Teklifi*, 9 Aralık 1997.
- DPT 2003: 2004 Yılı Programı, *Resmi Gazete*, 28 Ekim 2003, Mükerrer Sayı.
- Eğitim-Sen 1996: *1.Dönem Çalışma Raporu (24.7.1995-5.7.1996)*.
- Eğitim-Sen 2000: *Çalışma Raporu 1998-2000, 4. Olağan Genel Kurulu, 18-19-20 Temmuz 2000*, Ankara.
- Ekşi, O. 1997: "Silahsız Kuvvetler İşe El Koydu," *Hürriyet Gazetesi*, 29.5.1997.
- Emeğin Kurtuluşu Kavgasında Alınları Dergisi 1998: İstanbul, 4 Eylül 1998
- Enerji-Yapı Yol Sen 1996: *1.Olağan Genel Kurulu Çalışma Raporu (12 Şubat 1996 - 6*

- Temmuz 1996), Ankara.
- Enerji-Yapı Yol Sen 1997: 2. *Olağan Genel Kurul Çalışma Raporu (6 Temmuz 1996-28 Haziran 1997)*, Ankara.
- Enerji-Yapı Yol Sen 1999: *Enerji-Yapı Yol Sen 3 Yaşında*, Ankara.
- Enerji-Yapı Yol Sen 2000: *Merkez Yönetim Kurulu Çalışma Raporu (28.6.1998-24.6.2000)* 5. *Olağan Genel Kurulu, 24-25 Haziran 2000*, Ankara.
- Enerji-Yapı Yol Sen 2002: *Merkez Yönetim Kurulu Çalışma Raporu (26.06.2000-01.03.2002)*, 1. *Olağanüstü Genel Kurul, 1 Mart 2002*, Ankara.
- Enerji-Yapı Yol Sen, 3. *Olağan Genel Kurulu Çalışma Raporu (6 Temmuz 1996-26 Haziran 1998)*, Ankara, 1998.
- Erdem, S. 1997: “Başarılarımızın Güvencesi İşyeri Örgütülüğüdür,” *KESK’in Sesi Dergisi*, Sayı 3, Mart/Nisan 1997.
- Erdem, S. 2001: *Genel Başkan Siyami Erdem’in 3. Olağan Genel Kurul Açılış Konuşması, 25 Ocak 2001, İstanbul, (Çoğaltma)*.
- Erol, S. 2000: “Genel Kurullara Yaklaşım,” *Yeni Gündem Gazetesi*, 14.6.2000.
- Ersan, V. 1996: “1 Mayıs, Kaygı ve Umutları Birlikte Taşdı,” *Söz Dergisi*, Sayı 64, 4 Mayıs 1996.
- ETUC 2001: *Our Priorities, ETUC Resolutions-2000*, Brüksel.
- Evren, S. 2002: *Kamu Emekçileri Sendikası Mücadele Süreci*, Söyleşi Dizi-II, Makina Mühendisleri Odası, Yay.No.SD/2002/310, Ankara.
- Fahlbeck, R. 2000: *Trade Unionism in Sweden*, International Institute for Labour Studies, DP/109/1999, Cenevre.
- Faydalı, C. (tarisiz): *Türkiye İşçi-Emekçi Hareketinin Tarihsel Mücadele Süreçleri ve KESK*.
- Forseback, L. 1976: *Industrial Relations and Employment in Sweden*, The Swedish Institute, Stockholm.
- Genel Sanayi-Sen 1996: *Genel Sanayi Kamu Emekçileri Sendikası Ana Tüzüğü*, Ankara.
- Gözükar, Y. (ed.) 1998: *Memur Sendikaları Yasa Tasarısı Üzerine*, Ankara.
- Gülmez, M. 2002: *Kamu Görevlileri Sendika ve Toplu Görüşme Hukuku, 788’den 4688’e: 1926-2001*, TODAİE Yay., Ankara.
- Gündoğdu, A. 1996: “KESK’in Eylem Takvimi, Kamu Emekçilerini Nereye Götürüyor!” *Evrensel Gazetesi*, 10.2.1996.
- Haber-Sen 1996: *Haberleşme ve İletişim Çalışanları Sendikası Ana Tüzüğü*, İstanbul.
- ICFTU 1976: *Human and Trade Union Rights*, Brüksel.
- ICFTU 1983: *13th World Congress, Trade Union Rights*, Oslo, 23-30.6.1983, Brüksel.
- ICFTU 1984: *Annual Survey of Violations of Trade Union Rights 1983/84*, Brüksel.
- ITUC 2007: *List of Affiliated Organisations, 3rd General Congress, 12-14 December 2007*, Washington.
- İşçi, T. 1998: “KESK’te Reformist ve Devrimci Netteşme,” *Atılım Dergisi*, 4 Nisan 1998.
- İşlek, U. 2000: “‘Avrupalı’ Siyasete Evet, Sınıf Siyasetine Hayır,” *Sınıf Tavrı Dergisi*, Kasım 2000.
- İşlek, U. 2000: “KESK Tarihinde Düünden Bugüne Birikenler,” *Sınıf Tavrı Dergisi*, Kasım 2000.
- Kahraman, A. 1999: “Seçimler ve Kamu Emekçileri,” *Eşitlikçi ve Özgürlükçü Bir*

- Sosyalizm Yolunda Bir Adım*, Sayı 1, Haziran 1999.
- Kansu, I. 2000: “Ankara Kulisi, Cumhuriyetçilik Tartışması,” *Cumhuriyet Gazetesi*, 11.9.2000.
- Kansu, I. 2000: “Ankara Kulisi, Öğretmen Cumhuriyetçi Olamazmız,” *Cumhuriyet Gazetesi*, 7.8.2000.
- Karabulut, E. 1998: “KESK İçin Bundan Daha Sağ Yok,” *Sınıf Tavrı Dergisi*, Sayı 8, Aralık 1998.
- Karabulut, E. 2001: “Hoş Geldin AB Sendikacılığı,” *Sınıf Tavrı Dergisi*, Sayı 17, Mart 2001.
- Karakoyunlu, E. 1998: “Memur Eylemleri,” *MESS İşveren Gazetesi*, Sayı 700, Mart 1998.
- Kazgan, G. 2005: *Türkiye Ekonomisinde Krizler (1929-2001)*, *Ekonomi Politik Açısından Bir İrdeleme*, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yay., İstanbul.
- KESK 1995: *Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu Tüzüğü*, (Çoğaltma).
- KESK 1996: 1. *Olağan Genel Kurul Çalışma Raporu*, İstanbul.
- KESK 1996: 1. *Olağan Genel Kurul Sonuç Bildirgesi*, (Çoğaltma).
- KESK 1996: *Kamu Emekçileri Sendikalaşma Hareketi ve KESK (Ekim 1996)*, İstanbul, (Çoğaltma).
- KESK 1997: 3. *GYK (Genel Yönetim Kurulu) Toplantısı Raporu (1-2 Şubat 1997)*, İstanbul.
- KESK 1998: *Kamu Emekçileri Mücadelesi ve Sahte Sendikacılık*, İstanbul.
- KESK 1998: 2. *Olağan Genel Kurul Çalışma Raporu (Ağustos 1996-Ağustos 1998)*, İstanbul.
- KESK 1998: 7-8 Şubat 1998 Tarihlerinde Ankara’da Yapılan 3. *Olağanüstü GYK Toplantısı Sonuç Bildirgesi*.
- KESK 2001: 3. *Olağan Genel Kurul Çalışma Raporu*, İstanbul.
- KESK 2001: 3. *Olağan Genel Kurul Sonuç Bildirgesi*, 29 Ocak 2001.
- KESK 2001: *Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu Tüzüğü*, Ankara.
- KESK 2002: *Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu Tüzüğü*, Ankara.
- Koç, Y. 1999: *Türkiye’de Ekonomik ve Sosyal Konsey*, TÜRK-İŞ Eğitim Yay.No.21, Ankara.
- Koç, Y. 2003: “Avrupa Birliği’nin Sendika Emperyalizmi ve Türkiye’deki Faaliyetleri,” *Jeopolitik Dergisi*, No.8, Güz 2003.
- Koç, Y. 2005: “Emperyalist Güçlerin Ülkemizde Dağıttığı Paralar,” *Jeopolitik Dergisi*, Haziran 2005.
- Koç, Y. 2006: *Batılı İşçi Sömürüye Ortak*, 2. Basım, Bilgi Yay., Ankara.
- Koç, Y. 2006: *TÖS Anti-Emperyalist, Ulusalçı, Emekten Yana Öğretmen Örgütü*, Ulusal Eğitim Derneği Yay., Ankara.
- Koç, Y. 2009: *Emperyalizm ve Türkiye Sendikacılığına Etkileri*, Kaynak Yay., İstanbul.
- Koç, Y. 1995: *Şeriatçılar, İşçi Hakları ve Hak-İş*, Öteki Yay., Ankara.
- Kubilay, G. 1996: “KESK Genel Kurulu: İçeriden Bir Değerlendirme!” *Söz Dergisi*, Sayı 81, 31 Ağustos 1996.
- Lenin, V.I. 1973: “The International Socialist Congress in Stuttgart,” *On Britain*, Progress Publishers, USSR.
- Maden-Sen 2000: 5. *Olağan Genel Kurul Faaliyet Raporu, 27-28 Mayıs 2000*. Ankara.

- Marangoz, A. 1998: “Kontr-Sendika ile Rekabet Değil, Mücadele Edilir,” *Sınıf Tavrı Dergisi*, Sayı 6, Ağustos 1998.
- Memur-Sen 1995: *1. Olağan Genel Kurul Faaliyet Raporu*, Ankara.
- Memur-Sen 1999: *Memur-Sen Faaliyet Raporu*, Ankara.
- Munck, R. 1988: *The New International Labour Studies, An Introduction*, Zed Books Ltd., Londra .
- Murphey, Rhoads, “The Construction of a Fortress at Mosul in 1631,” Okyar,O., İnalçık, H. (ed.), 1980: *Türkiye'nin Sosyal ve Ekonomik Tarihi (1071-1920)*, Ankara.
- Orkam-Sen 1998: *4.Olağan Genel Kurul 3.Dönem Merkez Yönetim Kurulu Çalışma ve Mali Raporu (21.4.1996-16.5.1998)*, Mayıs 1998.
- Özçift, F. 1999: “Yaşanan Süreç ve KESK,” *Bakış Gazetesi*, 13.12.1999.
- Pekdemir, M. 2000: *Acil Barış ya da... Öçalan Devlet mi?*” Su Yay., İstanbul.
- Saydam, R. 1998: “KESK Eyleminin Düşündürdükleri,” *Öğretmen Dünyası Dergisi*, Sayı 217, Ocak 1998.
- Saysel, A.K. 1996: “KESK Genel Kurul Süreci ve ÖDP,” *Söz Dergisi*, Sayı 77, 3 Ağustos 1996.
- Sendikal Birlik 1998: *Görüş ve Öneriler*, Ankara.
- Sendikal Birlik 2000: *2000'li Yıllarda Sendikal Mücadele, Görüş ve Öneriler*, Ankara.
- Sendikal Birlik 2001: *Yaşasın KESK*, Ankara.
- Sendikal Birlik, 3. *Olağan Genel Kuruluna Giderken KESK'in İhtiyaçları*.
- Sendikal Birlik, *Daha Örgütlü KESK için Görüş ve Öneriler, KESK 2. Olağan Genel Kurulu*.
- SES 1997: *Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası Tüzük*, Ankara.
- SES 1998: *2.Olağan Genel Kurul Çalışma Raporu (Haziran 1997-Haziran 1998)*, Temmuz 1998, Ankara.
- SES 1999: *2. Olağanüstü Genel Kurul'a Sunulan MYK Çalışma Raporu (Temmuz 1998-Temmuz 1999)*, 10 Temmuz 1999, Ankara.
- SES Birlik (Siyasal Değil Sendikal Birlik) I. *Türkiye Toplantısı Sonuç Bildirisi* , Ankara, 1996 .
- Şensever, F.L. 2003: *Dünya Sosyal Forumu, Aşağıdan Küreselleşme Hareketi ve Küresel Direniş*, Metis Yay., İstanbul.
- Şentürk, A. 1996: “Toplu Görüşme ve KESK (2),” *Siyah Beyaz Gazetesi*, 23.2.1996.
- Şentürk, A. 1996: “Hak Verilmez, (Geri) Alınır,” *Siyah Beyaz Gazetesi*, 26.1.1996.
- Tarım Gıda-Sen 1997: *Tarım, Orman, Hayvancılık, Av, Su Ürünleri ve Gıda İşkolu Kamu Emekçileri Sendikası Ana Tüzüğü*, İstanbul.
- Taşçı, E., Çep, R. 1997: “Rize Şubesi 14 Aralık Eylemi Değerlendirmesi,” *Haber-Sen Dergisi*, Sayı 2, Ocak 1997.
- Taymaz, H. 1999: “18 Nisan Seçimleri ve Yeni Bir Sendikal Merkez,” *Eşitlikçi ve Özgürlükçü Bir Sosyalizm Yolunda Bir Adım*, Sayı 1, Haziran 1999.
- TİSK 1995: *XIX. Olağan Genel Kurul Çalışma Raporu, 16-17 Aralık 1995*, Yay.No.149, Ankara.
- TİSK 1998: “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu Tasarısı'na İlişkin TİSK Görüş ve Önerileri,” *İşveren Dergisi*, Şubat 1998.
- TKİP Kuruluş Kongresi Belgeleri, *Sınıf Çalışmasının Sorunları*, Eksen Yayıncılık, İstanbul, 2001.

- Türkiye Demokrasi Kurultayı (6 Mart 1999, Ankara, DSİ Konferans Salonu)*, Ankara, 1999.
- Türkiye Demokrasi Kurultayı, Yerel Demokrasi Kurultayları Sonuç Bildirgeleri*, Ankara, 1999.
- Türkiye Kamu-Sen 1999: *3. Olağan Genel Kurul Çalışma Raporu (25-26 Aralık 1999)*, Ankara.
- Uğuz, D. 1995: “Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu'nu Çıkmaza Sokan Seçim Kararı,” *Aydınlık Dergisi*, Sayı 443, 16 Aralık 1995.
- Uğuz, D. 1996: “Emekçi Hareketine Bölünme Tehdidi,” *Aydınlık Dergisi*, Sayı 476, 4 Ağustos 1996.
- Uğuz, D. 1996: “KESK Genel Başkanı Siyami Erdem: Büyümenin Şartı; Emek Eksenine Oturmak,” *Aydınlık Dergisi*, Sayı 486, 13 Ekim 1996.
- Uğuz, D. 1996: “KESK'in İki Aylık Eylemi Üzerine: Memur Talepleri Son Sıradaydı,” *Aydınlık Dergisi*, Sayı 462, 27 Nisan 1996.
- Uğuz, D. 1996: “KESK'te Özeleştirici Kongresi,” *Aydınlık Dergisi*, Sayı 479, 25 Ağustos 1996.
- Uğuz, D. 1998: “KESK'in 13 Aralık Mitingi, Bütçe Bahane, Tavrı 28 Şubat'a Karşı,” *Aydınlık Dergisi*, Sayı 595, 13 Aralık 1998.
- USEK 2000: *Ulusal Demokrat Sendikalar Konfederasyonu Tüzüğü*, Ankara, (Çoğaltma).
- USEK 2001: *Sendikacılıkta Yeni Yaklaşımlar*, Ankara.
- Ülgen, V. 2006: *Umudun Adımları, Sağlık İş Kolunda Sendikal Hareket*, El Yay., İstanbul.
- Yalçın, H. 1996: “KESK'te Kitlelere Dönüş,” *Aydınlık Dergisi*, Sayı 487, 20 Ekim 1996.
- Yalçın, S. 1996: “KESK'in Gündemi Emekçinin Gündemi Olmalıdır,” *Aydınlık Dergisi*, Sayı 477, 11 Ağustos 1996.
- Yetik, Z. 1990: *İslam Savaşçısına Notlar*, 2. Basım, Beyan Yay., İstanbul.
- Yol-İş Sendikası 1999: *Türkiye Sendikacılık Hareketi 1995-1999*, Ankara.
- Zengin, B. 2000: *Memur Sendikacılarına Notlar*, Ankara.

Dergiler ve Bültenler:

- Atılım Dergisi, Aydınlık Dergisi, Bağımsızlık ve Demokrasi Yolunda Kurtuluş Dergisi, Birlik Haberleri Dergisi, BTS Haber Dergisi, DİSK Basın Bülteni, Eğitim-Sen Dergisi, Emekçi Alınları Dergisi, Emekçi Kurtuluşu Kavgasında Alınları Dergisi, Emekçiler Aylık Haber Yorum Dergisi, Emekçinin Alınları Dergisi, Enerji-Yapı Yol Sen Bülteni, Eşitlik, Özgürlük ve Katılımcılık Yolunda Yeniden Dergisi, Eşitlikçi ve Özgürlükçü Bir Sosyalizm Yolunda Bir Adım Dergisi, Haber-Sen Dergisi, Halk İçin Kurtuluş Dergisi, KESK Bülteni, KESK'in Sesi Dergisi, Kızıl Bayrak Dergisi Kamu Emekçileri Bülteni, Kızıl Bayrak Dergisi, Kurtuluş Dergisi, Maden-Sen Dergisi, Odak Dergisi, Orkam-Sen Bülteni, Sendika Dergisi, Sınıf Tavrı Dergisi, Sosyalizm Yolunda Kızıl Bayrak Dergisi, Söz Dergisi, Türk-İş Dergisi, Türkiye Mühendislik Haberleri Dergisi, Uluslararası Sosyalizm İçin İşçi Demokrasisi Dergisi, V Özgürlük Dergisi.

Gazeteler:

Akşam Gazetesi, Bakış Gazetesi, Cumhuriyet Gazetesi, Demokrasi Gazetesi, Dünya Gazetesi, Eğitim-Sen Gazetesi, Emek Gazetesi, Evrensel Gazetesi, Gözcü Gazetesi, Günaydın Gazetesi, Hürriyet Gazetesi, Milli Gazete, Milliyet Gazetesi, Ortadoğu Gazetesi, Özgür Atılım Gazetesi, Özgür Bakış Gazetesi, Posta Gazetesi, Radikal Gazetesi, Resmi Gazete, Sabah Gazetesi, Siyah Beyaz Gazetesi, Türkiye Gazetesi, Ülkede Gündem Gazetesi, Yeni Gündem Gazetesi, Yeni Şafak Gazetesi, Yeni Yüzyıl Gazetesi, Zaman Gazetesi.

Adlar dizini

Abdullah Öcalan 63	Yolunda Kurtuluş Dergisi
Abdülkadir Gülsün 505	78, 79, 327, 372-373
Adalet Alata 504	Bahattin Murat Demir 502
Adnan Gölpunar 501	Bahri Akkan 477
Ahmet Şentürk 193	Barış İçin Bir Araya Çalışma
Akın Birdal 51, 310	Grubu 47, 48
Alaaddin Dinçer 501	BASK 23
Alinteri Dergisi 144-145	Başyürek Altın 66, 80, 333
Ali Başak 319	Bayram Keskin 169, 319, 477
Ali Baygın 505	Bayram Meral 225
Ali Berberoğlu 80, 477	Bayram Zengin 264
Ali Bingöl 169	Bekir Akaya 505
Ali Gündoğdu 97	Bem-Sen 39, 40, 42
Ali Işıklar 36	BES 75, 80, 313-314
Ali Önal 193	Bilal Şimşir 477, 506
Ali Rıza Camcı 319, 505	Bill Jordan 486
Ali Rıza Özer 477	Bir Adım Dergisi 81, 359-360
Ali Ürküt 57, 319	Birleşik Kamu-İş 23
Alpaslan Işıklı 12	Birleşik Sağlık-İş 240
Alper Öztürk 82	Birleşik Sosyalist Parti (BSP)
Antifaşist Mücadele Komitesi	90
145	Birlik Grubu 165-166
Asım Osmanoğulları 504	Brüksel 473-475
Asim-Sen 269	BTS 31, 32, 166-167, 253, 255-
Ataman Oğuz 326	256, 352-353
Atılım Dergisi 151, 326	Burhan Kandemir 503
Atilla Erdem 169	Burjuva proletarya 481
Avrupa Birliği 73-74, 75, 499	Bülent Ecevit 259, 395-397
Aydınlık Dergisi 51, 96, 127,	
153	Cem Ersever 9
Aziz Yıldırım 169, 319, 502	Cemal Ünlü 80
Bağımsızlık ve Demokrasi	Cengiz Faydalı 169, 283-284,
	319, 472, 502

- Cengiz Uzuner 95, 173, 325
 Cihan Soylu 333
 Coşar Şarer 504
 Coşkun Irmak 506
 Çetin Kurtoğlu 502
 Dan Galin 485-486
 Demokrasi ve Değişim Partisi 90
 Demokratik Mücadele Platformu 125
 Deniz Baykal 127, 249, 442
 Derviş Günday 212
 Devrim Kahraman 501
 Devrimci Demokrasi 80
 Devrimci Memur Hareketi 57, 78, 80, 325
 Devrimci Mücadelede Kamu Emekçileri 78, 174
 Devrimci Sendikal Dayanışma 9, 77, 78, 174, 477
 Devrimci Yol Dergisi 17
 DİSK 13, 84-85, 102, 103, 210-212, 299-301, 365-366
 Doğan Öntaş 240
 Doğu Perinçek 154, 323
 Dursun Karadağ 193
 Dünya Sosyal Forumu 488-489
 Edip Binbir 505
 Eğitim-Sen 13, 19, 24, 31, 32, 48, 49, 80, 93, 94, 104-106, 107, 117-118, 124-125
 Ekonomik ve Sosyal Konsey 171
 Emegin Kurtuluşu Kavgasında Alinteri Dergisi 323-324
 Emegin Partisi Kamu Emekçileri Sendika Bürosu 326
 Emek Barış Özgürlük Bloku 90
 Emek Hareketi 80
 Emek Partisi 49, 173
 Emek Platformu 28, 75, 345, 368-371, 453-454, 458-459
 Emek-Sen 31, 32
 EMEP 17, 477
 Emrullah Taşçı 192
 Enerji-Yapı Yol Sen 22, 31, 32, 99, 100, 116-117, 167, 240, 256, 284, 474
 Erdal Çalı 437
 Erdoğan Erdem 240
 Erdoğan Karakoyunlu 260
 Eşref Bitlis 9
 ETUC 41, 43, 44, 70, 223-224, 487, 492-493
 Fahri Karasu 503
 Fatma Akyol 319
 Faysal Özçift 48, 59, 65, 102, 113, 173, 201-202, 204-205, 261, 325
 Feyzi Coşkun 437
 Fikret Doğan 173, 326
 Friedrich Ebert Vakfı 29, 491
 Füsün Sayek 213
 Genel Sanayi-Sen 31, 32, 158-159
 Gülhan Tatar 504
 Gülhasan Yıldırım 503
 Günal Şahin 319, 504
 Gürsel Ümitsever 185
 Güven Gerçek 173
 Haber-Sen 31, 32, 94
 HABİTAT II 159-160
 Hacı Çoban 169
 HADEP 49, 55, 80, 90, 103, 234, 423-424, 477
 Hak-İş 85, 103, 299-301
 Haklar ve Özgürlükler Platformu 136
 Haksen 23
 Halk İçin Kurtuluş Dergisi 57, 78, 321-322
 Hamdi Açıksöz 504
 Hasan Bulut 477
 Hasan Hayır 173, 184, 325, 477
 Hasan Hüseyin Ulucan 169
 Hasan Yalçın 183
 Haşim Uslu 503
 Hatice Pehlivanoglu 173, 326
 Hayri Kozanoğlu 504
 Hikmet Sami Türk 459-460
 Hüseyin Ayyıldız 477
 Hüseyin Tanrıverdi 133
 ICFTU 27-28, 223-224, 483-485
 ILO (UÇÖ) 20
 ITUC 482
 İbrahim Kudış 326, 477
 İbrahim Kuruçay 506
 İbrahim Sönmez 319, 506
 İnsan Hakları Derneği 51
 İrfan Erdemoğlu 48, 95
 İsmail Beşikçi 52
 İsmail Çınar 169, 319
 İsmail Hakkı Ortaköy 65, 326
 İsmail Hakkı Tombul 39, 501
 İsmail Karakuş 503
 İsmet Aktaş 77, 174
 İşçilerin Sesi Dergisi 77
 İzzet Polat Ararat 169, 193, 205-207, 240
 İzzettin Önder 319
 Jacobus H. Oldenbroek 484
 Kamil Aydoğan 422
 Kam-Sen 39
 Karen Fogg 495
 Kemal Bal 49, 55, 80, 169, 319
 Kemal Daysal 102, 203-204
 Kemal Keleş 97, 503
 Kemal Ünal 437, 501
 Kenan Kuvvet 505
 Kıbrıs 171
 Kızıl Bayrak Dergisi 38, 45, 58, 146, 314, 320-321, 327, 345-347, 359, 372, 392-393, 403, 418
 Kızıl Bayrak Dergisi Kamu Emekçileri Bülteni 419
 KOKYİK (KESK Olağanüstü Koşulların Yaşandığı İller Komisyonu) 54
 Kurtuluş Dergisi 174-177
 Kültür-Sen 22
 M.Akif İnan 420
 Maden-Sen 31, 32
 MEDA Fonu 10
 Medar Kalkan 193, 240
 Mehmet Altıntaş 319
 Mehmet Görgüllü 169
 Mehmet Kartal 193
 Melih Pekdemir 17
 Memurların Devrimci Birliği 80, 477
 Memur-Sen 17, 85, 419-421
 Merih Çalışkan 503
 Mesut Özçelik 505
 Mesut Yılmaz 112, 115-116, 178, 257-258
 Mevlüt Çakmak 502
 Mihdi Perinçek 503
 Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) 145
 Murat Başesgioğlu 182
 Murat Bozlak 49
 Murat Işık 502
 Musa Anter Barış Treni 55

- Mustafa Avcı 477
Münir Ceylan 47
- Nafi Maraş 173
Nami Çağan 237
Nazmiye Kaya 506
Necla Bulut 506
Necmettin Erbakan 87, 178
Neşat Olağan 502
Neşet Demirtaş 169, 319, 503
Nevin Kaplan 326
Nilgün Aklar 169
Niyazi Altunya 123-124, 437
Nizam-ı Alem Ocakları 145
Nurettin Aldemir 107
- Odak Dergisi 125-127
Oğuz Eminoğlu 477
Omer Becu 484
Orhan Altuğ 48, 95, 169, 173, 319, 503
Orkam-Sen 31, 32, 316-318
Osman Baydemir 56
- ÖDP 17, 24, 49, 80, 81-83, 90, 95, 173, 477
Ömer Akın 169, 319, 504
Özgür Atılım Dergisi 146-147, 149-150
Özgür Gelecek Dergisi 151
- PASYDY (Tüm Kıbrıs Kamu Çalışanları Sendikası) 495
Paşa Aslan 505
PKK 234
PSI 483
- Ramazan Günlü 504
Recai Başkan 203-204
Recai Kutan 442
Refik Baydur 216
Refik Saydam 256-257
Resul Akay 284
- Rıdvan Budak 133, 225
Ruşen Çep 192
- Sadık Ottan 169, 193, 319
Sağlık-Sen 39, 40, 42
Salih Usta 169
Salih Zeki Toker 193, 240
Salim Uslu 225, 413
Sami Evren 9, 12, 39, 82, 477
Sefa Koçoğlu 473, 477
Sendikal Birlik 49, 79, 173, 193-195, 239-240, 339-340, 434-435, 463-465
Servet Gazeloğlu 505
SES 31, 32, 163-165, 254-255
Sevgi Akaya 503
Sevgi Göğçe 477
Sevil Erol 58-59, 60-61, 325, 334-335, 477
Seyfi Turan 319
Sezai Kaya 504
SIDA 489
Sınıf Hareketinde Yön Dergisi 77
Sınıf Tavrı Dergisi 56, 340-341, 418-419, 465-468, 474-475
Sivil İnisiyatif 210-220
Siyami Erdem 9, 24, 47, 48, 49, 51, 53, 55, 68-69, 73-74, 81-83, 95, 97, 101, 106, 108-109, 111, 113, 133, 134-136, 156, 162, 169, 173, 181, 184, 189, 200, 209-210, 218-220, 224, 226, 230, 238-239, 245-246, 251-252, 264, 266-268, 269, 271-273, 274, 293, 303-306, 322, 325, 330, 334-335, 348, 355, 402, 413, 440, 443-444, 460, 469-471, 483
- Sosyalist Eylem Platformu 80
Sosyalist İktidar Partisi (SİP) 90
Söz Dergisi 49, 50, 127, 145, 151-152
SSK ve Sağlık Hizmetleri Kurultayı 128-130
Susurluk Kazası 186
Süleyman Azrak 169, 319, 505
- Şeker-Sen 31, 32
Şemsi Denizler 133, 203-204
Şükran Öz 501
Şükrü Demirel 502
- Tansu Çiller 178
Tarım Gıda-Sen 31, 32, 186-187
Tayfun İşçi 52-53, 54-55, 173, 218, 233-234, 284-285
TCO (Aylıklı Çalışanlar Merkezi Örgütü) 29, 489-490
Tekin Yıldız 319, 505
TESK 210-212
Tevfik Özdemir 502
TİSK 21, 43, 216
TKİP 62, 468-469
TMMOB 196-197, 207
TOBB 43, 216
Toplumcu Kamu Çalışanları 79
TÖB-DER 12, 69
TÖS 12, 69
Turizm-Sen 31
Tüm Bel-Sen 22, 31, 32
Tüm Haber-Sen 94
Tüm Maliye-Sen 31, 32, 94, 95
Tüm Sosyal-Sen 31, 32
Tüm Yargı-Sen 31, 269
TÜM-DER 69
Türk Diş Hekimleri Birliği 207
Türk Eczacıları Birliği 207
Türk Tabipleri Birliği 207
- Türk-İş 13, 85, 92, 103, 210-212, 299-301, 365-366
Türkiye Demokrasi Kurultayı 64, 66-68
Türkiye Kamu-Sen 17, 27-28, 36, 75, 85
TÜSİAD 43
- Ufuk Uras 39, 95
Uğur Mumcu 9
Uluslararası Sosyalizm İçin İşçi Demokrasisi Dergisi 285
USEK (Ulusal Demokrat Sendikalar Konfederasyonu) 422-423
- V Özgürlük Dergisi 326-327
Vahit Genç 95, 169, 319
Veli Baydur 501
Veysi Ülgen 169, 286
Vidnan Baykara 95, 169, 319, 501
- Yapı-Yol-Sen47
Yeniden Dergisi 17, 77
Yıldırım Kaya 95
Yurtsever Kamu Emekçileri 49
Yurtseverler 173
Yusuf Alımpak 501
Yusuf Kenan Kaya 503
- Zeliha Avcı 80
Zübeyde Kılıç 39, 82, 95
Zübeyir Yetik 421